

بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی اعضای هیات علمی

دانشگاه علوم پزشکی زابل: ۸۹-۸۸

بتول کیخا^۱، ایمان تهمتن^۲، محمد حسن محمدی^۳

چکیده

مقدمه و هدف: دگرگونیهای شگرف آموزش عالی تحت تأثیر فناوری های اطلاعاتی، منجر به افزوده شدن وجهی جدید به منشور آموزش عالی شده که توسعه سواد اطلاعاتی مدرسین نظام آموزش عالی از ضروریات آن است. از آنجاییکه سواد اطلاعاتی نقش بسیار موثری در فعالیت های آموزشی و پژوهشی دارد؛ هدف این پژوهش این است تا دریابد که وضعیت سواد اطلاعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل در چه حدی است.

مواد و روشها: روش این پژوهش از نوع پیمایشی مقطعی است، که در نیمه دوم سال تحصیلی ۸۹-۸۸ انجام گرفته است. یک پرسشنامه که روایی آن را چند نفر از صاحب نظران حوزه سواد اطلاعاتی تایید کرده اند و پایایی آن نیز با روش آزمون-آزمون مجدد محاسبه شده و $r=0.85$ به دست آمده، ابزار جمع آوری داده ها بوده است. جامعه این پژوهش کلیه اعضای هیات علمی تمام وقت جغرافیایی دانشگاه علوم پزشکی زابل، (مجموعاً ۴۸ نفر) می باشد که همگی با رضایت کامل به پرسشنامه ها پاسخ داده اند. برای آنالیز داده ها نسخه ۱۶ نرم افزار SPSS مورد استفاده قرار گرفته است.

یافته ها: ۶۴/۶ درصد جامعه پژوهش را مردان، و ۳۵/۴ درصد را زنان شامل می شوند که از این تعداد، رتبه علمی ۷۷/۱ درصد مربی، و ۲۲/۹ درصد استادیار می باشد. بیشترین درصد فراوانی مربوط به دانشکده بهداشت با ۳۹/۶ درصد افراد جامعه و کمترین درصد مربوط به دانشکده پیراپزشکی با ۴/۲ درصد از افراد جامعه می باشد. با توجه به نتایج حاصل از توزیع فراوانی واحدهای مورد پژوهش برحسب میزان تحصیلات، مقطع کارشناسی ارشد با ۷۷/۱ درصد فراوانی بیشترین، و فوق تخصص با ۲/۱ درصد فراوانی کمترین توزیع را دارد. توزیع فراوانی میزان تحصیلات در مقاطع دکتری و تخصص نیز با ۱۰/۴ درصد فراوانی، یکسان می باشد. با توجه به نتایج حاصل از مقایسه سنوات تدریس و سن جامعه پژوهش، کمترین سابقه تدریس ۶ ماه و بیشترین ۱۹ سال، با میانگین ۵/۴ سال و کمترین سن ۲۷ و بیشترین سن ۵۲ سال با میانگین ۳۴/۸ سال گزارش شده است. و نتیجه نهایی این که میزان شناخت و میزان استفاده جامعه مورد پژوهش از منابع اطلاعاتی در حد متوسط می باشد و نتیجه اینکه وضعیت سواد اطلاعاتی جامعه مورد مطالعه در حد متوسط ارزیابی گردید.

نتیجه گیری: طبق نتایج پژوهش حاضر، جامعه مورد پژوهش از نظر مهارت های سواد اطلاعاتی، در وضعیت متوسطی قرار دارند و با توجه به اینکه جامعه مورد پژوهش از نظر دو متغیر سن و سابقه تدریس در زمره نیروهای جوان به شمار می آیند و هنوز در سال های اولیه تدریس در دانشگاه قرار دارند، تسلط به مهارت های سواد اطلاعاتی به منظور استفاده در امر آموزش و پژوهش برای آنان از اهمیت ویژه ای برخوردار است. بنابراین برگزاری کارگاه های توانمندسازی پژوهشی و آموزشی و ارتقای سواد اطلاعاتی برای اعضای هیات علمی این دانشگاه توصیه می شود.

کلمات کلیدی: سواد اطلاعاتی، شناخت منابع اطلاعاتی، استفاده منابع اطلاعاتی، اعضای هیات علمی، دانشگاه علوم پزشکی زابل

^۱ کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران. (نویسنده مسئول) پست الکترونیکی: batulkeykha@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۳ عضو هیات علمی گروه اطفال، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی زابل، زابل، ایران

مقدمه و هدف

بروز چالشهای جدی و تغییر در نقش دانشگاه و آموزش عالی در هزاره جدید شده است. دگرگونیهای شگرف آموزش عالی و حرکت آن به سوی همگانی شدن و تأویلهای ناشی از نیاز عمومی به آموزش عالی، دیدگاه جدیدی در توسعه آموزش عالی پدید آورده است که تحت تأثیر انقلاب اطلاعات و پارادایم فناوری اطلاعات، منجر به افزوده شدن وجهی جدید به منشور آموزش عالی شده است که توسعه سواد اطلاعاتی مدرسین نظام آموزش عالی از ضروریات آن است (۴).

در رویکرد جدید به آموزش عالی، دانش، محور تمامی فعالیتهاست و سرمایه‌های انسانی نسبت به منابع طبیعی و مالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند؛ به گونه‌ای که در این نظام فکری، نقش دانش، اطلاعات، نوآوری، خلاقیت، نظم و مدیریت به عنوان منابع حقیقی ایجاد ارزشهای اقتصادی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود. این امر، مسئولیت سنگین‌تری را بر دوش دانشگاهها و مراکز علمی و تحقیقاتی قرار داده است، به صورتی که نیاز به ایجاد تحولات فکری در مدیریت و بازنگری در دورنمای ماموریتها و راهبردهای نظام آموزش عالی به یک ضرورت اساسی تبدیل شده است (۵).

جامعه‌ی قرن ۲۱ جامعه‌ی یادگیرنده است و ضرورت ادامه‌ی بقا در چنین جامعه‌ای، مجهز شدن به ابزارهای یادگیری است (۶)، زیرا که فرآیند کسب دانش و شیوه نگرش درباره اطلاعات و مهارتهای بازیابی آن، به عنوان اصلی‌ترین عوامل مشخص کننده در جامعه اطلاعاتی است. بدیهی است امروزه با حجم روز افزون اطلاعات دسترسی به اطلاعات مورد نیاز از میان انبوه اطلاعات موجود مهارتهای خاصی را می‌طلبد که این

سواد اطلاعاتی^۱ مفهومی است که در نتیجه تحولات و تغییرات سریع در فناوری‌های اطلاعاتی پیدا شده است. به مهارتهایی که فرد به منظور ادامه حیات در جامعه اطلاعاتی به آنها نیازمند است، سواد اطلاعاتی گفته می‌شود (۱). تعبیر سواد اطلاعاتی را نخستین بار پل ژوکروفسکی^۲ به کار برد. وی در طرح پیشنهادی خود به کمیسیون ملی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی (ان.سی.ال.آی.اس.)^۳ ایالات متحده در ۱۹۷۴، به تبیین اهداف دستیابی به سواد اطلاعاتی پرداخت. او کسی را دارای سواد اطلاعاتی می‌داند که برای استفاده از منابع اطلاعاتی آموزش دیده باشد و بتواند با استفاده از اطلاعات مسائل خود را حل کند (۲).

لی بورچینال^۴ در ۱۹۷۶ سواد اطلاعاتی را مهارت یافتن و استفاده از اطلاعات برای حل مشکلات و تصمیم‌گیری مؤثر و کارآمد دانست. در تعریف بورچینال، سواد اطلاعاتی به سه مهارت مربوط شده است: یافتن، حل مشکلات و تصمیم‌گیری. وی نیز همچون ژوکروفسکی بر مهارت حل مسئله تأکید کرده است (۳). رابرت تیلر در ۱۹۷۹، سواد اطلاعاتی را توانایی حل مشکلات با استفاده از منابع اطلاعاتی دانست. از نظر او شناخت منابع و محل آنها برای پاسخ به سؤال، اصل اساسی سواد اطلاعاتی است. در دهه ۱۹۸۰ عنصر فناوری نیز وارد تعریف سواد اطلاعاتی شد.

روند تحولات آموزش عالی در دو دهه اخیر وابسته به افزایش تقاضای ورود به آموزش عالی، توسعه فناوریهای ارتباطی، ضرورت توسعه منابع انسانی، تغییرات سریع فناوری، انباشت دانش و اطلاعات و دگرگونیهای اجتماعی بوده و منجر به

1. Information Literacy
2. PaulZukrowski
3. National Commission on Libraries and InformationScience) NCLIS
4. LeeBurchinal

مهارتها به سواد اطلاعاتی تعبیر شده است. کسانی که فاقد این توانایی ها باشند پیوسته در اقیانوس عظیم اطلاعات سردرگمند (۷)، به همین دلیل سواد اطلاعاتی هسته سازنده جامعه یادگیرنده قرن ۲۱ قلمداد می شود (۶).

سواد اطلاعاتی یکی از ویژگی های بارز جامعه اطلاعاتی است (۸) و در محیط کنونی که بستر تغییرات سریع در فناوری و تکثیر انفجارگونه‌ی منابع اطلاعاتی است، سواد اطلاعاتی به مفهوم بالا نیز اهمیتی فزاینده می یابد؛ زیرا پیچیدگی تشدیدشونده‌ی این محیط موجب می گردد که افراد در مطالعات دانشگاهی و در محل کار و زندگی روزانه‌ی خود، با گزینه‌های اطلاعاتی متنوعی روبرو شوند که در چنین شرایطی اتکاء به مهارت‌های سواد اطلاعاتی، امکان استفاده از فرصت‌های ذاتی موجود در جامعه‌ی اطلاعاتی را فراهم آورده و در این چارچوب است که آموزش سواد اطلاعاتی معنا و ضرورت می یابد (۹). بنابراین می توان گفت یادگیری سواد اطلاعاتی به صورت مادام العمر فرد را در چرخه تجربیات و عمل قدرتمند می سازد (۱۰).

از سوی دیگر، از آنجا که پژوهش یکی از فعالیت های اساسی دانشگاه محسوب شده و در کنار آموزش به عنوان یکی از اهداف بسیار مهم آموزش عالی به شمار می رود، اعضای هیات علمی دانشگاهها از نقش و وظیفه بسیار مهمی در ارتباط با تحقیقات برخوردارند، چراکه نخستین نیاز در پژوهش علمی، داشتن سواد اطلاعاتی است و فقدان آن در اعضای هیات علمی دانشگاهها منجر به استفاده ناموفق از منابع خواهد شد. زیرا هر یک از اعضای هیات علمی دانشگاهها به نوبه خود می توانند پژوهشگر یا محقق باشند و عدم آشنایی آنان

با شیوه های صحیح بازیابی و استفاده از منابع اطلاعاتی، می تواند مانع بسیار مهم و جدی در پژوهش و تحقیقات و در نهایت تولید اطلاعات به شمار آید (۱۱).

به همین منظور، این پژوهش برآن است تا برای اولین بار در سطح این دانشگاه، با سنجش و مقایسه جنبه های مختلف سواد اطلاعاتی کلیه اعضای هیات علمی مشغول به تدریس در دانشگاه علوم پزشکی زابل، در دو حوزه میزان شناخت و میزان استفاده از منابع اطلاعاتی، به انجام پژوهش های کمی درباره سواد اطلاعاتی جامعه پژوهش، در تحلیل و اتخاذ تصمیمات محققانه، استقلالشان در روند جستجوی اطلاعات مورد نیاز، میزان آشنایی و بهره مندی از پایگاههای شبکه در جستجو و بازیابی اطلاعات، به عنوان نمونه ای از جامعه برزگتر اعضای هیات علمی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی پردازد.

سوال اصلی این پژوهش تعیین سواد اطلاعاتی کلیه اعضای هیات علمی تمام وقت جغرافیایی دانشگاه علوم پزشکی زابل می باشد.

همچنین سوالات فرعی زیر نیز مورد بررسی قرار گرفته است:

میزان شناخت اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل، از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی رشته تخصصی شان، چقدر است؟

میزان استفاده اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل، از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی رشته تخصصی شان چقدر است؟

بدین ترتیب با تکیه بر رسالت دو وزارتخانه علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی که به عنوان متولیان اصلی آموزش عالی در کشور به شمار می روند، این پژوهش در صدد

با شیوه های صحیح بازیابی و استفاده از منابع اطلاعاتی، می تواند مانع بسیار مهم و جدی در پژوهش و تحقیقات و در نهایت تولید اطلاعات به شمار آید (۱۱).

به همین منظور، این پژوهش برآن است تا برای اولین بار در سطح این دانشگاه، با سنجش و مقایسه جنبه های مختلف سواد اطلاعاتی کلیه اعضای هیات علمی مشغول به تدریس در دانشگاه علوم پزشکی زابل، در دو حوزه میزان شناخت و میزان استفاده از منابع اطلاعاتی، به انجام پژوهش های کمی درباره سواد اطلاعاتی جامعه پژوهش، در تحلیل و اتخاذ تصمیمات محققانه، استقلالشان در روند جستجوی اطلاعات مورد نیاز، میزان آشنایی و بهره مندی از پایگاههای شبکه در جستجو و بازیابی اطلاعات، به عنوان نمونه ای از جامعه بزرگتر اعضای هیات علمی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی بپردازد.

سوال اصلی این پژوهش تعیین سواد اطلاعاتی کلیه اعضای هیات علمی تمام وقت جغرافیایی دانشگاه علوم پزشکی زابل می باشد. همچنین سوالات فرعی زیر نیز مورد بررسی قرار گرفته است:

میزان شناخت اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل، از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی رشته تخصصی شان، چقدر است؟

میزان استفاده اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل، از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی رشته تخصصی شان چقدر است؟

بدین ترتیب با تکیه بر رسالت دو وزارتخانه علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی که به عنوان متولیان اصلی آموزش عالی در کشور به شمار می روند، این پژوهش در صدد است تا برای اولین بار، طی یک ارزیابی دقیق،

سواد اطلاعاتی کلیه اعضای هیات علمی مشغول به تدریس در دانشگاه علوم پزشکی زابل را مورد مطالعه قرار داده و با تحلیل و بررسی بر روی تفاوت های احتمالی، به جنبه های مختلف و نقاط قوت و ضعف جامعه پژوهش پرداخته، و با ارائه راهکارهای مناسب، امید است زمینه ای جهت رشد و ارتقاء سواد اطلاعاتی بیش از پیش فرهیخته ترین قشر علمی جامعه فراهم آمده و در نهایت منجر به ارتقاء سطح پژوهش و تحقیقات در کشور گردد.

مواد و روشها:

روش پژوهش، پیمایشی توصیفی است که به صورت مقطعی انجام شده و از حیث هدف در زمره تحقیقات کاربردی به شمار می رود. جامعه این پژوهش کلیه اعضای هیات علمی تمام وقت جغرافیایی دانشگاه علوم پزشکی زابل، مجموعاً ۴۸ نفر را شامل گردیده که از این تعداد گروه علوم پایه با ۲۹ نفر عضو هیات علمی، شامل ۲۰ رشته با این عناوین می باشد: آمار زیستی، آمار و اپیدمیولوژی، انگل شناسی، بهداشت حرفه ای، بهداشت محیط، بیوشیمی بالینی، داروشناسی بالینی، اقتصاد سلامت، اپیدمیولوژی، فارماسیتوکیس، فیزیک پزشکی، فیزیولوژی، قارچ شناسی، ایمنی شناسی پزشکی، مدارک پزشکی، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، علوم تشریح، پاتولوژی، سم شناسی و علوم تغذیه.

و گروه علوم بالینی با ۱۹ نفر عضو هیات علمی، شامل ۱۲ رشته می باشد که عبارتند از: داخلی، جراحی، اطفال، بیهوشی، گوارش، کودکان، مامایی، اورولوژی، پرستاری، پوست، روانپزشکی، روانپرستاری و روانپزشکی بالینی. در این پژوهش

نفر از افراد جامعه، به صورت پایلوت، و رفع اشکالات احتمالی، با ارائه توضیحات شفاهی از سوی پژوهشگر، در اختیار کلیه افراد جامعه قرار گرفته است. برای تکمیل پرسشنامه ها توسط افراد جامعه، با مراجعه حضوری پژوهشگر به کلیه گروه های آموزشی دانشگاه، کلاس های درسی دانشکده ها، بیمارستان ها و مطب های خصوصی، با صرف یک ماه زمان، در نهایت، تمامی پرسشنامه ها به پژوهشگر عودت داده شدند. بی نام بودن پرسشنامه ها و رعایت محرمانگی در پرسشنامه های تکمیل شده، از مهمترین ملاحظات اخلاقی این پژوهش به شمار می رود.

در مورد تعیین سطح سواد اطلاعاتی جامعه پژوهش روش کار به این صورت بوده است که مهمترین عواملی که نشانگر سطح سواد اطلاعاتی فرد هستند، به عنوان مثال: میزان آشنایی و میزان استفاده از منابع و پایگاههای اطلاعاتی، میزان آشنایی و میزان استفاده از منابع مرجع و بسیاری عوامل دیگر مورد بررسی و تجزیه تحلیل آماری قرار گرفتند و با استناد به مقیاس لیکرت به هر کدام از اظهار نظرها به ترتیب ۰، ۱، ۲، ۳ و ۴ و ۵ امتیاز تعلق گرفت و سپس میانگین نمره در مورد میزان شناخت و میزان استفاده برای کلیه اعضای جامعه بدست آمد که نشاندهنده میزان سطح سواد اطلاعاتی جامعه مورد پژوهش در هر یک از موارد بالا بوده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده های آماری، از نسخه ۱۶ نرم افزار Spss استفاده شده است. که از روش های آمار توصیفی شامل جداول توزیع فراوانی و شاخص های میانگین و انحراف معیار جهت توصیف نتایج استفاده شده است. برای طراحی جداول و نمودارها نیز از نرم افزارهای Word و Excel استفاده شده است.

نمونه گیری انجام نشده و کل افراد جامعه (جمعا ۴۸ نفر)، مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته اند.

ابزار این پژوهش یک پرسشنامه سه قسمتی می باشد، که عناصر اصلی آن از پژوهش پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، با موضوع بررسی سواد اطلاعاتی دانشجویان سال آخر دوره کارشناسی دانشگاه الزهراء- (۱۲) استخراج شده است و بر اساس شرایط جامعه مورد مطالعه و مشورت با صاحب نظران موارد دیگری نیز به آن اضافه شده است.

روایی پرسشنامه را دو نفر از صاحب نظران حوزه سواد اطلاعاتی تایید کرده اند. پایایی آن نیز با روش آزمون-آزمون مجدد محاسبه شده و با مقدار $r = 0/85$ تایید شده است (۱۲).

قسمت اول پرسشنامه برای بررسی مشخصات توصیفی جامعه مورد پژوهش در نظر گرفته شده است. در قسمت دوم پرسشنامه یعنی از سوال شماره ۱۴ لغایت سوال شماره ۲۵، میزان شناخت اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل، از انواع منابع اطلاعاتی رشته تخصصی شان مد نظر قرار گرفته و قسمت سوم پرسشنامه یعنی از سوال شماره ۲۶ لغایت سوال شماره ۳۸، نیز برای بررسی میزان استفاده اعضای هیات علمی این دانشگاه، از انواع منابع اطلاعاتی رشته تخصصی شان تنظیم شده است. در انتهای برخی از سوالات چند گزینه ای، به منظور ایجاد دقت بیشتر در پاسخ گویی به سوالات، از پاسخ دهنده خواسته شده عنوان اصلی را نام برد (نقش کنترلی). سوالات بخش های دوم و سوم پرسشنامه به صورت شش گزینه ای، و مقیاس سنجش این سوالات، استفاده از طیف لیکرت (از ۰ تا ۵) بوده است. نمونه پرسشنامه به پیوست آمده است (پیوست شماره ۱). این پرسشنامه پس از تکمیل آزمایشی توسط چند

مطالعه در حد متوسط ارزیابی گردید.

(جدول ۱) با توجه به اینکه امروزه بخش اعظم مهارت های سواد اطلاعاتی در حوزه سواد کتابخانه ای معطوف است، نتایج جدول شماره ۱ نشاندهنده این است که بیشترین دفعات مراجعه جامعه پژوهش به کتابخانه با ۷۶/۱ درصد فراوانی بین ۲ تا ۲ بار در هفته می باشد.

(جدول ۲) (جدول ۳) جدول شماره ۳، نشان می دهد که میزان تاثیرگذاری آموزشها و کارگاههای استفاده از منابع کتابخانه ای و پایگاه های اطلاعاتی در اعضای هیات علمی در حد متوسط می باشد.

(جدول ۴ در اینجا وارد شود) با توجه به نتایج حاصل از جدول توزیع فراوانی واحدهای مورد پژوهش بر حسب میزان شناخت از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی؛ به جز سوال ۱۸ پرسشنامه، که ۴۰/۹ درصد از اعضای جامعه پژوهش نسبت به سرویس امانت بین کتابخانه ای اصلا شناخت نداشتند؛ میزان شناخت در سایر سوالات نیز در حد متوسط می باشد. بیشترین میزان شناخت هم مربوط به پایگاههای اطلاعاتی داخلی مرتبط با رشته های تخصصی اعضای جامعه و روش های جستجو در منابع الکترونیکی و آنلاین، با کسب میانگین امتیاز ۳/۶۰ می باشد. که نشانگر این است که جامعه مورد پژوهش برای رفع نیازهای اطلاعاتی خود، منابع فارسی و آنلاین را ترجیح می دهند.

بدین شرح که:

- میزان شناخت اعضای جامعه از انواع سبک های رفرنس نویسی مقالات، با کسب میانگین امتیاز ۲/۰۲ در حد کم می باشد. با توجه به اینکه مساله استنادات یکی از ملزومات اصلی پژوهش به شمار می رود، ارتقاء شناخت در این زمینه اهمیت

یافته ها: نتایج حاصل از این مطالعه حاکی از این است که جمعیت زنان ۳۵/۴ در صد، و مردان ۶۴/۶ درصد از افراد جامعه را به خود اختصاص داده اند. گروه علوم پایه با کسب ۶۰/۴ درصد فراوانی در رتبه اول و گروه علوم بالینی با کسب ۳۹/۶ درصد فراوانی در رتبه دوم قرار دارد. بیشترین درصد فراوانی افراد جامعه، مربوط به دانشکده بهداشت با کسب ۳۹/۶ درصد از افراد جامعه و کمترین درصد مربوط به دانشکده پیراپزشکی با کسب ۴/۲ درصد از کل افراد جامعه گزارش شد.

بیشترین درصد فراوانی افراد جامعه، مربوط به رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی با کسب ۸/۴ درصد فراوانی از کل افراد جامعه می باشد. ۷۷/۱ درصد از جامعه مورد پژوهش را مربیان و مابقی را استادیاران شامل می شود. بدین ترتیب مقطع کارشناسی ارشد با کسب ۷۷/۱ درصد فراوانی بیشترین و فوق تخصص با کسب ۲/۱ درصد فراوانی کمترین توزیع را به خود اختصاص داده اند. با توجه به نتایج حاصل از مقایسه سنوات تدریس و سن جامعه پژوهش، کمترین سابقه تدریس ۶ ماه و بیشترین ۱۹ سال، با میانگین ۵/۴ سال و کمترین سن ۲۷ و بیشترین سن ۵۲ سال با میانگین ۳۴/۸ سال گزارش شده است و با توجه به اینکه هنوز در سال های اولیه تدریس در دانشگاه قرار دارند، تسلط به مهارت های سواد اطلاعاتی به منظور استفاده در امر آموزش و پژوهش برای آنان از اهمیت ویژه ای برخوردار است. و نتیجه نهایی این که میزان شناخت و میزان استفاده جامعه مورد پژوهش از منابع اطلاعاتی در حد متوسط می باشد و نتیجه اینکه وضعیت سواد اطلاعاتی جامعه مورد مطالعه در حد متوسط ارزیابی گردید.

- بسزایی دارد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از نرم افزارهای رفرنس نویسی مقالات، با کسب میانگین امتیاز ۳/۳ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از جستجوی منابع کتابخانه با استفاده از برگه دان دستی، با کسب میانگین امتیاز ۲/۴۴ در حد کم می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از جستجوی کامپیوتری منابع کتابخانه و نرم افزارهای مدیریت کتابخانه ای، با کسب میانگین امتیاز ۱/۳۴ در حد خیلی کم می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از سرویس امانت بین کتابخانه ای، با کسب میانگین امتیاز ۳/۸۷ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از منابع مرجع و تخصصی رشته مربوطه، با کسب میانگین امتیاز ۳/۲۶ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از رایانه، انواع سیستم عامل ها و ICDL، با کسب میانگین امتیاز ۳/۲۵ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از مجلات فارسی مرتبط با رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۳/۲۰ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از مجلات لاتین مرتبط با رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۳/۳۴ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از پایگاههای اطلاعاتی خارجی مرتبط با رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۳/۰۶ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از پایگاههای اطلاعاتی داخلی مرتبط رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۳/۶۰ در حد متوسط می باشد.
- میزان شناخت اعضای جامعه از انواع روش های جستجو در منابع الکترونیکی و آنلاین، با کسب میانگین امتیاز ۳/۶۰ در حد متوسط می باشد.
- و نتیجه اینکه، میزان شناخت کلی اعضای جامعه از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی، در حد متوسط است.
- جدول ۵ در اینجا وارد شود
- با توجه به نتایج حاصل از جدول توزیع فراوانی واحد های مورد پژوهش بر حسب میزان استفاده از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی؛ به جز سوال ۳۰ پرسشنامه، که ۴۷/۵ درصد از افراد جامعه مورد پژوهش از سرویس امانت بین کتابخانه ای اصلا استفاده ای نداشتند، میزان استفاده در سایر سوالات در حد متوسط می باشد. بیشترین میزان استفاده هم مربوط به منابع مرجع و تخصصی مرتبط با رشته های تخصصی اعضای جامعه، با کسب میانگین ۳/۶۴ می باشد.
- بدین شرح که:
- میزان استفاده اعضای جامعه از انواع سبک های رفرنس نویسی مقالات، با کسب میانگین امتیاز ۲/۸۱ در حد کم می باشد. با توجه به اینکه مساله استنادات یکی از ملزومات اصلی پژوهش به شمار می رود، ارتقاء شناخت در این زمینه اهمیت زیادی دارد.
- میزان استفاده اعضای جامعه از نرم افزارهای رفرنس نویسی مقالات، با کسب میانگین امتیاز ۱/۶ در حد خیلی کم می باشد.
- میزان استفاده اعضای جامعه از جستجوی منابع کتابخانه با استفاده از برگه دان دستی، با کسب میانگین امتیاز ۱/۷ در حد خیلی کم می باشد.
- میزان استفاده اعضای جامعه از جستجوی

- میزان استفاده اعضای جامعه از مجلات لاتین مرتبط با رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۳/۰۹ در حد متوسط می باشد.

- میزان استفاده اعضای جامعه از پایگاههای اطلاعاتی خارجی مرتبط با رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۳/۳۳ در حد متوسط می باشد.

- میزان استفاده اعضای جامعه از پایگاههای اطلاعاتی داخلی مرتبط رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۲/۸۱ در حد کم می باشد.

- میزان استفاده اعضای جامعه از انواع روش های جستجو در منابع الکترونیکی و آنلاین، با کسب میانگین امتیاز ۳/۴۵ در حد متوسط می باشد.

- میزان برخورد با مشکلات و موانع در استفاده از منابع با کسب میانگین امتیاز ۳/۱۱ در حد متوسط می باشد.

کامپیوتری منابع کتابخانه و نرم افزارهای مدیریت کتابخانه ای، با کسب میانگین امتیاز ۲ در حد کم می باشد.

- میزان استفاده اعضای جامعه از سرویس امانت بین کتابخانه ای، با کسب میانگین امتیاز ۱/۰۵ در حد خیلی کم می باشد.

- میزان استفاده اعضای جامعه از منابع مرجع و تخصصی رشته مربوطه، با کسب میانگین امتیاز ۳/۶۴ در حد متوسط می باشد.

- میزان استفاده اعضای جامعه از رایانه، انواع سیستم عامل ها و ICDL، با کسب میانگین امتیاز ۳/۳۳ در حد متوسط می باشد.

- میزان استفاده اعضای جامعه از مجلات فارسی مرتبط با رشته تخصصی، با کسب میانگین امتیاز ۳/۰۹ در حد متوسط می باشد.

جدول ۱: توزیع فراوانی واحد های مورد پژوهش بر حسب دفعات مراجعه به کتابخانه در هفته

جمع		دفعات مراجعه به کتابخانه در هفته
تعداد	درصد	
۳۵	۷۶/۱	۱-۲ بار
۹	۱۹/۶	۳-۴ بار
۲	۴/۳	بیش از ۵ بار
۴۶	۱۰۰	جمع

جدول ۲: توزیع فراوانی واحد های مورد پژوهش بر حسب شرکت در جلسات و کارگاههای توجیهی

استفاده از کتابخانه و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی

جمع		شرکت در کارگاههای توجیهی استفاده از کتابخانه و جستجو در پایگاههای اطلاعاتی
تعداد	درصد	
۲۳	۴۸/۹	بله
۱۱	۲۳/۴	خیر
۱۳	۲۷/۷	عدم برگزاری چنین کارگاههایی
۴۷	۱۰۰	جمع

جدول ۳: توزیع فراوانی واحد های مورد پژوهش بر حسب تاثیر آموزشها و کارگاههای استفاده از منابع اطلاعاتی

جمع		تأثیر آموزشها و کارگاههای استفاده از منابع اطلاعاتی
درصد	تعداد	
۱۱/۱	۴	اصلاً
۲۵	۹	خیلی کم
۸/۳	۳	کم
۲۷	۱۰	متوسط
۱۹/۴	۷	زیاد
۸/۳	۳	خیلی زیاد
۱۰۰	۳۶	جمع

جدول ۴: توزیع فراوانی واحد های مورد پژوهش بر حسب میزان شناخت جامعه از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی - سال ۱۳۸۹

میانگین امتیازات	جمع		خیلی زیاد(۵)		زیاد(۴)		متوسط(۳)		کم(۲)		خیلی کم(۱)		اصلاً(۰)		میزان شناخت جامعه
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲/۰۲	۱۰۰	۴۷	۴/۶	۳	۳۶/۲	۱۷	۲۹/۸	۱۴	۸/۵	۴	۱۲/۸	۶	۴/۶	۳	سبک های رفرنس نویسی
۳/۳۰	۱۰۰	۴۷	۲/۱	۱	۸/۵	۴	۳۶/۲	۱۷	۱۴/۹	۷	۱۹/۱	۹	۱۹/۱	۹	نرم افزارهای رفرنس نویسی
۲/۴۴	۱۰۰	۴۶	۱۰/۹	۵	۴۵/۷	۲۱	۲۳/۹	۱۱	۶/۵	۳	۸/۷	۴	۴/۳	۲	جستجوی منابع کتابخانه با استفاده از برگه دان
۱/۳۴	۱۰۰	۴۵	۶/۷	۳	۲۸/۹	۱۳	۱۷/۸	۸	۱۵/۶	۷	۱۱/۱	۵	۲۰	۹	جستجوی کامپیوتری منابع کتابخانه
۳/۸۷	۱۰۰	۴۸	۴/۵	۲	۴/۵	۲	۱۱/۴	۵	۲۰/۵	۹	۱۸/۲	۸	۴۰/۹	۱۸	سرویس امانت بین کتابخانه ای
۳/۲۶	۱۰۰	۴۷	۲۷/۷	۱۳	۳۴	۱۶	۳۶/۲	۱۷	۲/۱	۱	۰	۰	۰	۰	منابع مرجع و تخصصی
۳/۲۵	۱۰۰	۴۶	۱/۳	۶	۳۰/۴	۱۴	۳۴/۸	۱۶	۱۵/۲	۷	۴/۳	۲	۲/۲	۱	رایانه، انواع سیستم عامل ها، ICDL
۳/۲۰	۱۰۰	۴۷	۱۴/۹	۷	۳۸/۳	۱۸	۲۷/۷	۱۳	۴/۳	۲	۴/۶	۳	۸/۵	۴	مجلات فارسی مرتبط
۳/۳۴	۱۰۰	۴۴	۱۳/۶	۶	۳۱/۸	۱۴	۳۱/۸	۱۴	۱۱/۴	۵	۶/۸	۳	۴/۵	۲	مجلات لاتین مرتبط
۳/۰۶	۱۰۰	۴۷	۶/۴	۳	۴۶/۸	۲۲	۳۱/۹	۱۵	۸/۵	۴	۲/۱	۱	۴/۳	۲	پایگاههای اطلاعاتی خارجی مرتبط
۳/۶۰	۱۰۰	۴۷	۶/۴	۳	۳۸/۳	۱۸	۲۹/۱	۱۴	۸/۵	۴	۱۴/۹	۷	۲/۱	۱	پایگاههای اطلاعاتی داخلی مرتبط
۳/۶۰	۱۰۰	۴۶	۱۵/۲	۷	۵۰	۲۳	۲۱/۷	۱۰	۶/۵	۳	۶/۵	۳	۰	۰	انواع روش های جستجو در منابع الکترونیکی و آنلاین

جدول ۵: توزیع فراوانی واحدهای مورد پژوهش بر حسب میزان استفاده جامعه از انواع منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی - سال ۱۳۸۹

میانگین امتیازات	جمع		زیاد		خیلی (۵)		زیاد (۴)		متوسط (۳)		کم (۲)		خیلی کم (۱)		اصلا (۰)		میزان استفاده جامعه
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲/۸۱	۱۰۰	۴۳	۷	۳	۳۷/۲	۱۶	۱۸/۶	۸	۱۴	۶	۱۴	۶	۹/۳	۴	سبک های رفرنس نویسی		
۱/۶۰	۱۰۰	۴۳	۰	۰	۹/۳	۴	۱۴	۶	۲۷/۹	۱۲	۲۵/۶	۱۱	۲۳/۳	۱۰	نرم افزارهای رفرنس نویسی		
۱/۷۹	۱۰۰	۳۹	۰	۰	۲۰/۵	۸	۱۷/۹	۷	۱۰/۳	۴	۲۳/۱	۹	۲۸/۲	۱۱	جستجوی منابع کتابخانه با استفاده از برگه دان		
۲	۱۰۰	۴۲	۲/۴	۱	۲۳/۸	۱۰	۱۱/۹	۵	۱۶/۷	۷	۲۳/۸	۱۰	۲۱/۴	۹	جستجوی کامپیوتری منابع کتابخانه		
۱/۰۵	۱۰۰	۴۰	۰	۰	۵	۲	۷/۵	۳	۲۲/۵	۹	۱۷/۵	۷	۴۷/۵	۱۹	سرویس امانت بین کتابخانه ای		
۳/۶۴	۱۰۰	۴۲	۲۶/۲	۱۱	۳۸/۱	۱۶	۲۳/۸	۱۰	۲/۴	۱	۴/۸	۲	۴/۸	۲	منابع مرجع و تخصصی		
۳/۳۳	۱۰۰	۴۲	۲۶/۲	۱۱	۲۶/۲	۱۱	۱۹	۸	۱۹	۸	۲/۴	۱	۱/۷	۳	رایانه، انواع سیستم عامل ها، ICDL		
۳/۰۹	۱۰۰	۴۲	۱۱/۹	۵	۲۸/۶	۱۲	۳۸/۱	۱۶	۷/۱	۳	۷/۱	۳	۷/۱	۳	مجلات فارسی مرتبط		
۳/۰۹	۱۰۰	۴۲	۱۱/۹	۵	۲۶/۲	۱۱	۳۵/۷	۱۵	۱۶/۷	۷	۴/۸	۲	۴/۸	۲	مجلات لاتین مرتبط		
۳/۳۳	۱۰۰	۴۳	۱۱/۶	۵	۳۷/۲	۱۶	۳۰/۲	۱۳	۷	۳	۲/۳	۱	۱۱/۶	۵	پایگاههای اطلاعاتی خارجی مرتبط		
۲/۸۱	۱۰۰	۴۸	۲/۳	۱	۳۲/۶	۱۴	۳۴/۹	۱۵	۱۱/۶	۵	۱۱/۶	۵	۷	۳	پایگاههای اطلاعاتی داخلی مرتبط		
۳/۴۵	۱۰۰	۴۴	۹/۱	۴	۵۲/۳	۲۳	۲۵	۱۱	۶/۸	۳	۲/۳	۱	۴/۵	۲	انواع روش های جستجو در منابع الکترونیکی و آنلاین		
۳/۱۱	۱۰۰	۴۲	۴/۸	۲	۳۸/۱	۱۶	۳۵/۷	۱۵	۷/۱	۳	۱۴/۳	۶	۰	۰	میزان برخورد با مشکلات		

بحث و نتیجه گیری

کتابخانه دانشگاه استفاده داشته اند. پریخ (۱۵) نیز در زمینه سواد اطلاعاتی و نقش کتابداران می نویسد: بر خلاف نگرشی که در کشورهای غربی وجود دارد، دانشگاهیان، کتابخانه ها را به عنوان نهادهایی که سهم بسزایی در پرورش مهارت های سواد اطلاعاتی دارند، نمی شناسند در حالیکه در متون منتشر شده اینگونه آمده است که کتابداران سهم بسزایی در شکل گیری و پرورش سواد اطلاعاتی در دانشجویان دارند، ولی اکثر پاسخ دهندگان در پژوهش او نیز، نقش قابل ملاحظه ای در این باره برای کتابداران در نظر نگرفته اند. هم راستا با این پژوهش، کاراولو و همکاران (۱۶) در گزارشی از پروژه ی پیمایش قابلیت های اطلاعاتی دانشجویان دانشگاه کالیفرنیا، اظهار می دارند که کتابداران همواره شواهد بسیاری در دست دارند حاکی از آن که دانشجویان فاقد سواد اطلاعاتی لازم برای گذراندن برخی از دروس خود هستند، چه رسد به این که بتوانند به یادگیرندگان مادام العمر تبدیل شوند.

نتایج این پژوهش حاکی از اذعان جامعه پژوهش بر نیاز به ارتقاء مهارت ها و توانمندسازی سواد اطلاعاتی است. که این نتیجه همسو با پژوهش فرج پهلوی و مرادی مقدم (۱۷) با عنوان بررسی نظرات اعضای هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز نسبت به برنامه های آموزشی مورد نیاز آنها درباره جستجوی اطلاعات می باشد. نتایج تحقیق ایشان، نشان داد که از مجموع پاسخ دهندگان، ۷۹/۱ درصد نیاز به آموزش را مطرح کرده اند. در زمینه انواع آموزش های مورد نیاز از بین اعضای هیات علمی، ۶۷ درصد از پاسخ دهندگان به نیاز به آموزش شیوه جستجو و اطلاع یابی از اینترنت و ۳۶/۸ درصد به نیاز به آموزش و شیوه جستجو و

با مطالعه پژوهش هایی که از جهاتی با پژوهش حاضر ارتباط موضوعی داشته اند چنان برمی آید که اهمیت تسلط به مهارت های سواد اطلاعاتی در هر گروه سنی و مقطع تحصیلی یک ضرورت ویژه قلمداد می شود و آنچه در پژوهش حاضر با کلیه این پژوهش ها مشترک است؛ تاکید بر اهمیت و ضرورت هرچه بیشتر تسلط بر این مهارت هاست. که از این میان، فتاحی در مورد اهمیت تجهیز جامعه علمی و دانشگاهی کشور و به ویژه تسلط اعضای هیات علمی به مهارت های سواد اطلاعاتی در پژوهش خود عناصر و مولفه های مطرح شده در سواد اطلاعاتی را که می توان در هریک از مراحل تحقیق مورد توجه باشد را شرح می دهد و تاکید می کند که سواد اطلاعاتی موجب ایجاد انگیزه و جرات بیشتر برای پرداختن به پژوهش و تولید بیشتر علم در کشور می گردد (۱۳). در نتیجه می توان سواد اطلاعاتی را به عنوان یکی از ملزومات اصلی تولید علم در دانشگاهها قلمداد نمود. هم راستا با این پژوهش، آرناس و همکاران (۱۴) ضرورت انکارناپذیری برای تحلیل تجربی وضعیت دانشجویان با هدف تعیین میزان سواد اطلاعاتی آنان احساس می کردند به همین منظور پژوهشی بر روی دانشجویان دو مؤسسه ی آموزشی متفاوت، یکی در اروپا و یکی در ایالات متحده، انجام دادند تا مشخص کنند که دانشجویان از کتابخانه، اطلاعات و رایانه چگونه استفاده می کنند. نتایج این تحقیق منجر به ارائه ی پیشنهاداتی برای تحقق بهینه ی اهداف سواد اطلاعاتی گردید.

در پژوهش حاضر، تنها ۶/۵ درصد جامعه مورد مطالعه از تخصص کتابدار، در بهره گیری از منابع

پیشنهاد می شود، کارگاهها و متون مرتبط با آموزش مهارت های سواد اطلاعاتی با تاکید بیشتر حول این محور و با تکیه بر این حوزه ها برگزار گردد.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از کلیه اعضای محترم هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل که در تکمیل پرسشنامه ها همکاری نمودند سپاسگزاری میگردد.

همچنین از همکاری خالصانه مدیر و کارشناسان محترم پژوهش دانشگاه علوم پزشکی زابل تشکر و قدردانی می گردد.

اطلاع یابی از بانک های اطلاعاتی و دیسک های فشرده، و ۲۱/۹ درصد پاسخ دهندگان به آموزش شیوه استفاده از امکانات کتابخانه و در نهایت ۱۷/۴ درصد، به نیاز به آموزش استفاده از منابع چاپی کتابخانه اشاره کرده اند.

در مطالعه حاضر ضرورت و اهمیت برگزاری کارگاهها و آموزش های ارتقاء مهارت های سواد اطلاعاتی به روشنی مشخص گردید. همسو با این نتیجه رقابی و شریفی (۱۸) نیز در گزارش خود از کارگاههای سواد اطلاعاتی برگزار شده در دانشگاه صنعتی شریف، نشان دادند که ۹۹ درصد شرکت کنندگان، آموزش های سواد اطلاعاتی را در شناسایی منابع اطلاعاتی و چگونگی دسترسی و دریافت اطلاعات مورد نیاز خود موثر دانسته و خواستار ایجاد شرایط مناسب برای تداوم این دوره ها شده اند.

بنابراین با توجه به نتایج پژوهش حاضر و پژوهش های پیشین، نتایج هیچ پژوهشی، مغایر با ضرورت و اهمیت تسلط به مهارت های سواد اطلاعاتی در هیچ گروه سنی حاصل نشده و نتایج این پژوهش در این خصوص، با پژوهش های پیشین همخوانی دارد.

با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش، نظر به اینکه جامعه مورد پژوهش از نظر سابقه تدریس جوان به شمار می آیند و مدت کمی است که مدرس آموزش عالی گشته اند؛ به منظور تربیت نیروهای باسواد اطلاعاتی، برگزاری متناوب کارگاه های توانمندسازی پژوهشی و آموزشی و ارتقای سواد اطلاعاتی برای اعضای هیات علمی این دانشگاه توصیه می شود. همچنین با توجه به اینکه امروزه بخش اعظم مهارت های سواد اطلاعاتی در حوزه منابع الکترونیکی و آنلاین معطوف است؛

منابع و ماخذ:

- 1- Marais, J. J. Evolution of Information Literacy as Product of Information Education. South African Journal of Library and Information Science. 1992: Volume .60, No.2. 75-79.
- 2- Behrens, Shirley J" .A Conceptual Analysis and Historical Overview of Information Literacy ."College and Research Libraries." 1994: Volume .55, No .4 :309 -322.
- 3 -Tailor, Robert .Information and Digital Literacies :A Review of Concepts." Journal of Documentation". 2001: Volume .57, No.2:218-259.
- 4-Montazer,Gh editor. Strategies for information development of higher education system. In: Proceedings of 51th university presidents meetings. Tehran Ministry of Science, Research and Technology. 2004: ۳۳. [Persian]
- 5- Mlitwa, Nhlanhla Boyfriend Higher Education and ICT in the Information Society: A Case of the University of the Western Cape. In Proceedings Community Informatics Research Networks (CIRN), Cape Town (South Africa) :2005:63.
- 6- Karisiddappa, 2004; George and Lantz and Brage, 2006; Luke, 1995. Review August 1994 :Volume 29, Numbers 4, 5, 6. Available at prof.um.ac.ir /ResearchDocuments/ papers/1004450
- 7-Batdestani.M. A survey of information literacy of Shahid Chamran University students. In: Proceedings of User Education and Information Literacy Development. Mashhad: Organization of Libraries, Museums and Documentation Center of Astan-Quds-Razavi, 1-2 Khordad. 1383 (May 2004) :22 & 23 pp. 479-494.
- 8-Nazari M. Planning, testing, accomplishment and evaluation of Information literacy lesson for Postgraduate education.Faslnameye ketabdari va Etelearesani. 2006; 9(2):72-55. [Persian]
- 9-Ghasemi A. Normalizing ACRL InfoLit Competency Standards for Iranian Academic Community. Studies in Education and Psychology. 2007; 17:17.
- 10- Toward . Sharkey J. Applying a different model an information literacy credit :Information Fluency 85-71.(1)34..course, References Services Review, 2006: 85-71. 34.
- 11-Mohammadi A. Grading of Educational services along with educational ranking of Medical universities and Schools. Ordered by Ministry of Health and Medical Education, Education and Student Affairs: Aeen Moahmmadi, Rita Mojtahedzadeh.1384.
- 12-Bakhtiarzadeh A. Information literacy of final year undergraduate students of Al-Zahra University. M.A Thesis. Tehran: Tehran University of Medical Sciences; School of management and medical information sciences; 2002. [Persian]
- 13-Fattahi R. improving the information seeking behavior of researchers through information literacy: the need for integrating information literacy into research process. In: Proceedings of User Education and Information Literacy Development. Mashhad: Organization of Libraries, Museums and Documentation Center of Astan-Quds-Razavi, 1-2 Khordad 1383 (22 & 23 May 2004); pp. 135_152.
- 14- Arenas, J.L.; Rodreguez, J.V.; Gomez, J.A .& Arenas, M" Information Literacy :implications for Mexican and Spanish university students", Library Review. 2004:Vol .53.No .9 .pp .451-460.
- 15- Parirokh M, Moghadaszadeh H. Research into the process of developing information literacy skills. Journal of Faculty Of Letters and Humanities. 1999: 318_224.
- 16 -Caravello, P.S.; Herschman, J.; & Mitchell, E" .Assessing the Information Literacy of Undergradustes :Reports from the UCLA Library's Information Competencies Survey Project", ACRL Tenth National Conference, 2001: March 15-18, Denver, Colorado. 2001: Pp. 193-202.
- 17-Farajpahlou A, Moradi Moghadam H. A survey of the view points of the academic members of Shahid Chamran University on their needed educational programs on information searching, as one aspect of their information literacy, and proposing guidelines for implementing such programs. In: Proceedings of User Education and Information Literacy Development. Mashhad: Organization of Libraries, Museums and Documentation Center of Astan-Quds-Razavi, 1-2 Khordad 1383 (22 & 23 May 2004); pp. 223-246.
- 18- Reghabi F, Sharifi S. Designing and Planning of Academics Teaching to quality promote of information access in Sharif university. In: Proceedings of User Education and Information Literacy Development Mashhad: Organization of Libraries, Museums and Documentation Center of Astan-Quds-Razavi, 1-2 Khordad 1383 (22 & 23 May 2004); pp.11.

Survey on Information Literacy Status of Faculty Members in Zabol University of Medical Sciences: 2009-2010

Keikha Batool¹, Tahamtan Iman², Mohammadi MH³

Abstract

Introduction:

The impact of information technology on higher education in Iran caused the need for the development of information literacy skills among faculty members. As information literacy affect research and educational activities, this research aimed to survey information literacy skills of faculty members.

Material and Methods:

This cross-sectional study is carried out in 2009-2010 at the Zabol University of medical sciences. The population of this study was 48 full time Faculty members who filled out the information literacy questionnaire. Content Reliability of questionnaire was verified by experts and we used test and re-test method to ensure validity that leads to 0.85. SPSS 16 software was used for data analyzing, and we used descriptive statistics for presenting findings.

Results:

64.6 percent of participants were men and others women. 77.1 percents were instructors and 22.9 percent were assistant professors. School of public health with 39.6 percent and paramedical school with 4.2 percent had the most and the least frequency of faculty members. The most faculty members with 77.1 percent had Master of Science degree and 2.1 percent were fellowships. Frequency distribution of PHD and medical specialist With 10.4 were the same. The comparison of years of teaching and faculty ages showed that the least teaching year was 6 months and the most was 19 years. The youngest faculty was 27 and the oldest was 52 years old.

Conclusion:

The population of this study has moderate information literacy skills. As the average age of faculty members is young and they are in the first years of teaching, learning information literacy skills for using in education and research activities is very important for them. So organizing workshops to educate information literacy skills for faculty members of this university is necessary.

Key word: Information Literacy, Information Resources, Faculty Members, Zabol University of Medical Sciences

1-M.Sc. Medical Librarianship & Information Science Department
School of Management & Medical Information Science
Tehran University of Medical Scienc

2- Student Medical Library and Information Science Department
Management and Information Science Faculty
Tehran University of Medical Sciences

3- faculty of member University of Medical Sciences zabol. Zabol, Iran